

Projekt

z dnia 2 sierpnia 2018 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA OŚWIĘCIM**

z dnia 2018 r.

w sprawie wniesienia skargi na zarządzenie zastępcze Wojewody Małopolskiego z dnia 17 lipca 2018 r. nr WN.II.4131.1.24.2018/ZZ

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 oraz art. 98 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2018 poz. 994 z póź. zm.) w związku z art. 6 ust. 4 ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (t.j. Dz.U. 2018 poz. 1103) - **Rada Miasta Oświęcim postanawia:**

§ 1. Wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie na zarządzenie zastępcze Wojewody Małopolskiego z dnia 17 lipca 2018 r. nr WN.II.4131.1.24.2018/ZZ w sprawie nadania nazwy ulicy Tomasz Arciszewskiego dla ulicy o dotychczasowej nazwie im. Ignacego Fika - w mieście Oświęcim.

§ 2. Upoważnić Prezydenta Miasta Oświęcim do wniesienia skargi na zarządzenie zastępcze, o którym mowa w § 1 oraz reprezentowania Gminy Miasto Oświęcim przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Krakowie, z prawem udzielenia przez niego dalszych pełnomocnictw.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Oświęcim.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

- Opracował:

2.08.2018 Zastępca Naczelnika
Wydziału Wniosków i Monitoringu
mgr Joanna Grunwald

- (data, pieczęć i podpis Nacz. Wydz. / m. j. o.)

- Sprawdzono pod względem prawnym:

RADCA PRAWNY
Kamila Kastelik

- data i podpis

Zatwierdzam

(data, pieczęć i podpis Prezydenta)

Przekazano do Rady Miasta w dniu 3.08.2018 r.
Poz. centralnego rejestru projektów uchwał
Rady Miasta 1096/18
10. Proceś
(podpis pracownika Wydz. OR)

Strona 1

UZASADNIENIE

Wojewoda Małopolski zarządzeniem zastępczym z dnia 17 lipca 2018 r. Nr WN.II.4131.1.24.2018/ZZ działając na podstawie przepisów ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 1103) po uzyskaniu opinii Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność dotychczasowej nazwy Ignacego Fika z przepisami w/w ustawy nadał ulicy o dotychczasowej nazwie "Ignacego Fika" położonej w mieście Oświęcim nazwę "Tomasza Arciszewskiego".

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, nadawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm lub inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować. Za propagujące komunizm uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944-1989.

Aby dany przedmiot, osobę lub grupę osób uznać za symbolizujące określony system polityczny musi zostać niewątpliwie wykazane, że ich symboliczny charakter znajduje odzwierciedlenie w odbiorze społecznym w ten sposób, że jednoznacznie kojarzą się społeczeństwu z tym systemem. Tylko wtedy, gdy symbol jest czytelny i rozpoznawalny można przyjąć, że stanowi on "znak" danej idei, czy systemu. Postaciami symbolicznymi dla komunizmu są jego współtwórcy czy prominentni działacze tacy jak Lenin, Stalin, Bolesław Bierut, Władysław Gomułka. Ich rola w tworzeniu systemu komunistycznego jest oczywista i znana powszechnie, przy czym oczywiście osoby te wymieniono przykładowo i można znaleźć w historii wiele innych postaci, organizacji cywilnych lub wojskowych, którym można by przypisać niechlubny charakter symboli komunizmu. Nie symbolizują natomiast komunizmu osoby lub grupy osób, które pozostawały w różny sposób związane z tym systemem przez działania własne lub będąc wykorzystywane przez ówczesną władzę, a które nie są współcześnie rozpoznawalne - w powyższym kontekście -

w kręgach społecznych szerszych niż znawcy historii. Celem ustawy z 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej jest - jak sam jej tytuł wskazuje - zapobieżenie propagowaniu ustrojów totalitarnych, zwłaszcza komunizmu. Formą tego propagowania może być nadawanie lub utrzymywanie nazw ulic lub obiektów symbolizujących komunizm. Propagowanie danej idei lub systemu politycznego poprzez używanie symboli może mieć jednak miejsce tylko wtedy, gdy znaczenie tych symboli jest jasne i czytelne dla opinii społecznej. Aby zatem można było mówić o "symbolach komunizmu" i jego "propagowaniu" przy pomocy tych symboli - patroni ulic objęci tą regulacją musieliby kojarzyć się mieszkańcom (członkom wspólnoty gminnej) jednoznacznie z tym systemem (tak wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 29 marca 2018 r. sygn. Akt III SA/Gd 126/18).

Mieszkańcy dzielnicy Stare Miasto w Oświęcimiu, na obszarze którego położona jest ulica Ignacego Fika negatywnie wypowiedzieli się w przedmiocie zmiany dotychczasowej nazwy ulicy. Z przedłożonego stanowiska Rady Osiedla Stare Miasto w Oświęcimiu wynika, iż dotychczasowy patron ulicy Ignacy Fik nie kojarzy się mieszkańcom z systemem komunistycznym ani go nie propaguje w szczególności w związku z charakterem działalności Ignacego Fika na terenie miasta Oświęcim w okresie przed II wojną światową i w jej trakcie oraz datą i okolicznościami jego śmierci. Miejska Rada Narodowa podejmując w 1971 roku uchwałę o nazwaniu ulicy im. Ignacego Fika brała pod uwagę fakt, iż był on mieszkańcem ziemi oświęcimskiej. W trakcie II wojny światowej brał czynny udział w ruchu oporu, za co został uwięziony i rozstrzelany przez gestapo w 1942 roku w Krakowie. Podkreślenia wymaga fakt, iż wiele osób walczyło w czasie II wojny światowej czy to w regularnej armii, partyzantce czy w cywilnym ruchu oporu i poniosło z tego tytułu ofiarę życia. Tym samym śmierć Ignacego Fika uznać należy za czyn bohaterski.

Ignacy Fik w latach 1930-1938 był nauczycielem gimnazjum (od 1937 Gimnazjum i liceum) im. ks. Stanisława Konarskiego w Oświęcimiu). Jego ówczesna postawa polityczna nie budziła zastrzeżeń władz, czego dowodem jest choćby fakt zatrudnienia Ignacego Fika w szkole w czasach, gdy duży wpływ wywierali na nią ludzie mocno związani z rządzącym wówczas obozem sanacyjnym, m. in. zmarły w 1935r. burmistrz Oświęcimia Roman Mayzel czy dyrektor placówki w latach 1935-1939 Władysław Kucharski. Krytycznych uwag pod adresem Ignacego Fika nie zawierają również sprawozdania wizytatora kuratorium Eugeniusza Balińskiego (m. in. z lutego 1936, stycznia 1937r, czy stycznia 1938r.). W 1938, mimo aktywnego zaangażowania

w działalność tzw. Klubu Demokratycznego, bez problemu otrzymał posadę w państwowej szkole w Mysłowicach.

Z zachowanych w archiwach szkoły wspomnieniach uczniów wynika, że Ignacy Fik był przez nich ceniony. Dowodem na to mogą być choćby wspomnienia Hermana Laulichta, opublikowane w jednodniówce „Na linii startu”(pisownia ówczesna)z 1932r.. Herman Laulich, wspominając zebrania kółka literackiego, którego Ignacy Fik był opiekunem, dobitnie podkreśla szeroki, znacznie wykraczający poza kwestie literackie, zakres tematyczny spotkań i - co chyba jeszcze istotniejsze - umiejętność prowadzenia dyskusji bez narzucania własnego zdania¹. Wspomnieć należy o nowoczesnym jak na tamte czasy formach prowadzenia kółka (m. in. zapraszanie aktorów Teatru im. Słowackiego czy krakowskich pisarzy).

Oczywiście, ktoś mógłby zarzucić pisany w roku 1932 wspomnieniom Hermana Laulichta, nie znającego być może całokształtu działalności swego nauczyciela, pewien brak obiektywizmu. Nie da się tego powiedzieć o wspomnieniach, więzionego w latach 1950- 1955 przez władze komunistyczne, księdza Józefa Sanaka. W składanej kilkadziesiąt lat po wojnie relacji nie wahał się nazwać swego wychowawcy człowiekiem szlachetnym i wybitnym. Charakterystyczna była reakcja Ignacego Fika na informację Józefa Sanaka o jego planach zostania księdzem: „szkoda, że nie kierujesz się na polonistykę, ale jeśli idziesz na teologię, to zostań księdzem solidnym i mądrym”. W kolejnym fragmencie ks. Józef Sanak pisze: „Witold Zechenter pisze, że Ignacego Fika wywleczono z więzienia ledwo żywego, strzęp człowieka, powleczono na wzgórze krzesławickie i tam w zbiorowej egzekucji zamordowano tego poetę, najwybitniejszego krytyka marksistowskiej literatury. Zginął, mając zaledwie 38 lat. Zadumałem się głęboko w więziennej celi nad tym dziwnym człowiekiem, którego uważam za szlachetnego i wybitnego. Gorąca modlitwa popłynęła w niebiosa za spokój jego duszy”²

Ignacy Fik był także autorem dzieł krytyczno- i historyczno - literackich (m.in.: „Uwagi nad językiem C. Norwida”, „Rodowód społeczny literatury polskiej”, „20 lat literatury polskiej”) oraz zbiorów wierszy (m. in. „Kłamstwa lustra”, „Plakaty na murze”. „Poezje”).

Zgodnie z art. 98 ust. 1 i 3 ustawy o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 994 ze zm.) w związku z art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki - rozstrzygnięcia organu nadzorczego dotyczące gminy, w tym rozstrzygnięcia, o których mowa w art. 96 ust. 2 i art. 97 ust. 1, a także stanowisko zajęte w trybie art. 89, podlegają zaskarżeniu do sądu

administracyjnego z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od dnia ich doręczenia. Do złożenia skargi uprawniona jest gmina lub związek międzygminny, których interes prawny, uprawnienie albo kompetencja zostały naruszone. Podstawą do wniesienia skargi jest uchwała lub zarządzenie organu, który podjął uchwałę lub zarządzenie albo którego dotyczy rozstrzygnięcie nadzorcze.

W związku z powyższym zasadnym jest wniesienie skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie na zarządzenie zastępcze Wojewody Małopolskiego z dnia 17.07.2018 r., znak: WN.II.4131.1.24.2018/ZZ.

-
1. Jan Rymwidzki, Historia Zakładu, Tomasz Wróbel, Drukarnia ARS w Krakowie, 1932;
2. Z biegiem lat...., Wydawnictwo jubileuszowe z okazji 90 – lecia Liceum Ogólnokształcącego im. St. Konarskiego w Oświęcimiu, zespół redakcyjny: Radosław Włoszek – redaktor naczelny, Marta Krawczyk, Marzena Kiryńczuk, Dariusz Drabczyk – współredaktorzy, Akapit Sc, 2005r. str. 49-51

- Opracował:

- 2.08. 2018 *mgr Joanna Grunwald*

- (data, pieczęć i podpis Nacz. Wydz. / m. j. o.)